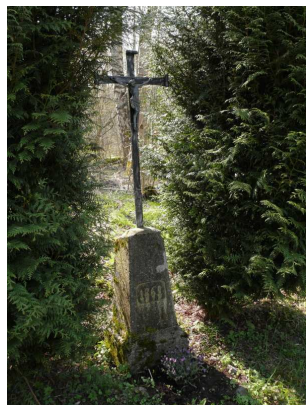

Výlet do zaniklé osady Mostek

Krásného jarního dne, sice 13. dubna, ale na pověry já ani můj věrný průvodce Draco z rodu stafordšírských bulteriérů nevěříme, jsme se vydali na výlet do zaniklé obce Mostek (Schwanenbrückl). Ta se nacházela v údolí, zde ještě říčky Radbuzy, mezi kopci Kamenec a Velký zvon. Přijeli jsme po cestě vedoucí z obce Rybník do Smolova a zastavili na rozcestí, kde vlevo vede cesta k zaniklým obcím Václav, Rabov a Pleš. Podle souřadnic GPS jsme se nacházeli na **49° 32'28.973"** a **12° 40'14.989"** přesně na křižovatce, kde stojí kříž a informační tabulky.

Na jedné z nich se mimo jiné můžeme dočíst, že osadu Mostek založil rod Švambergů a tím je dán i její německý název. Ten je možno volně přeložit jako Švamberský můstek nebo mostek. Jak známo Švambergové měli ve znaku labuť, což je německy Schwan. Tímto prostorem v 16. století vedla jedna z větví tzv. Ostrovské stezky, která zároveň tvořila správní hranici mezi územím panství hradu Přimda a územím spravovaným z domažlického hradu. Přes říčku Radbuzu zde byl zřízen brod a později postaven můstek, který měl velký význam pro obchodní cesty do Bavorska a opačně. Husté a kvalitní lesy pak ve druhé polovině 16. století umožnily v tomto údolí Radbuzy velký rozvoj průmyslu, hlavně sklářského. Někdy kolem roku 1570 v Mostku vznikla první sklárna sklářské rodiny Schürerů. O rozsahu osídlení dnes již zcela zmizelé obce svědčí záznam o prodeji, kterým Petr Schürer roku 1607 převedl mutěnským Vidršpergárům novou huť se všemi staveními, sladovnou, pivovarem, poplužím, mlýny, pilou a chalupami... V roce 1839 je v Mostku uváděno 25 usedlostí se 195 obyvateli, školou, vinopalnou, výrobnou potaše, panskou myslivnou a vrchnostenským dvorem se zámečkem. Ještě v roce 1930 čítal Mostek 30 domů s 260 obyvateli, z čehož bylo 255 Němců a 5 Židů. Stejně jako mnoho dalších vsí v této oblasti však i Mostek doplatil na svoji polohu blízko státní hranice. Po násilném vysídlení německého obyvatelstva byl po roce 1945 z rozhodnutí státních orgánů kompletně zbořen a použitelný materiál rozebrán.

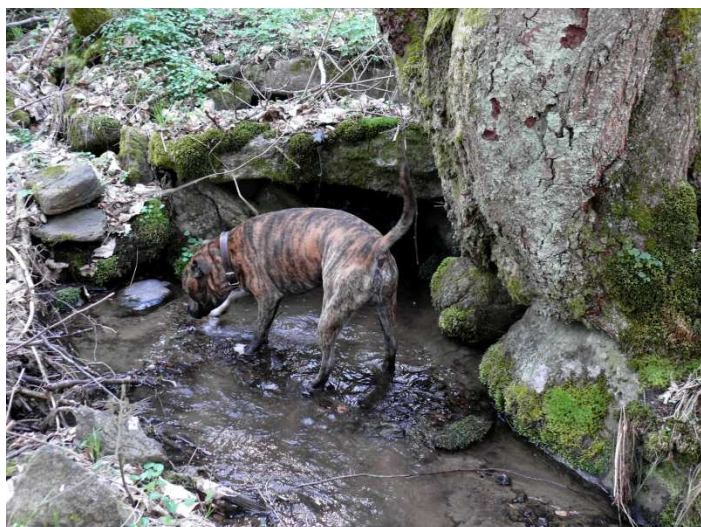
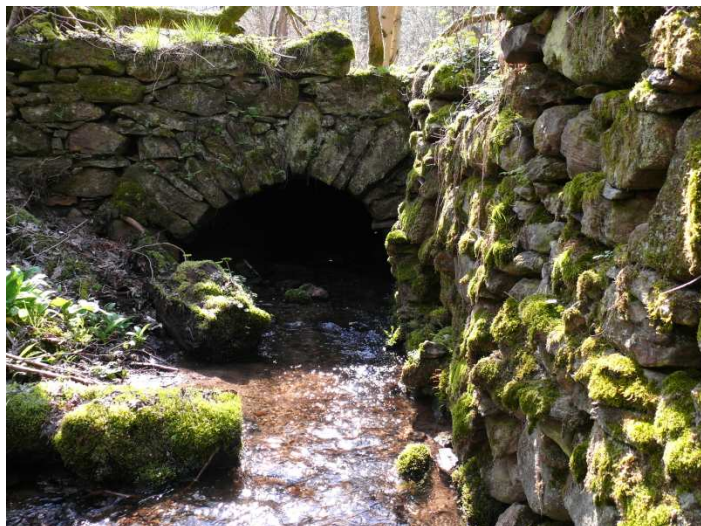
V těchto místech stály domky obyvatel Mostku. Bohužel dnes jsou již jen velmi nepatrně zřetelné obrysy kamenných základů staveb. Někdy jen propadlý strop sklepa dá tušit, že se procházíme po některé z dříve výstavních budov.

Prošli jsme s Dracem pustá a ponurá místa, kdy jen terénní nerovnosti dávaly tušit, že zde stávaly nějaké domy. Staré, vyvrácené a popadané stromy budily dojem zcela zapomenutého a opuštěného konce světa. Světa, kde však pulsoval drsnou přírodou těžce zkoušený život, kde lidé zažívali své chvíle štěstí, kde se dokázali bavit a smát...

Když jsme překročili cestu vedoucí nahoru k Pleši, našli jsme na druhé straně zurčivý potůček, jehož jeden pramen bychom mohli najít až u německého Bügellohe a jehož cesta vede údolím mezi kopci Malý zvon a Železný vrch. Je to ten potok, který pomáhal původním obyvatelům svojí neutuchající silou a zásobou potřebné vody. Kousek od cesty jsme našli zbytky kamenných zdí, mezi nimiž zurčela jedna z několika větví tohoto potůčku a jednalo se zřejmě o náhon k mlýnu nebo podobnému zařízení. Na eliminaci letního sucha byla nad tímto ná-

honem důmyslně postavená hráz, která zadržovala přebytečnou vodu, aby ji v době potřeby mohla vydat.

Pejsek hledal občerstvení v chladné vodě potoka a vůbec mu nevadilo, že občas překážel při fotografování. Poté jsme pomalu kráčeli k hlavní silnici, abychom se podívali na druhou stranu, kde stávala druhá část Mostku. Šli jsme podél říčky, která zde tvořila krásné meandry a zákoutí.

Až na druhé straně, pod cestou jsme našli symbol této zaniklé obce, historický kamenný můstek, z roku 1809, jak dokazuje jeden z jeho kamenů s tímto letopočtem. Můstek je zapsán do seznamu nemovitých kulturních památek Ministerstva kultury ČR a mohl být díky tomu a získání potřebných financí v roce 2005 opraven. Do jaké míry je oprava mostu zdařilá a dokončená si netroufnu posoudit, protože nejsem v tomto oboru člověk znalý, ale když nic jiného, tak rozhodně není oprava dokončena. Z tělesa cesty přes můstek totiž ční betonový „pouk“, který není dosypán zeminou a byl by proto špatně sjízdný. Nemohu si odpustit svůj názor, že strana mostu obrácená směrem ke Smolovu (zadní strana, podle toku Radbuzy) je provedena tak, že spárování kameného zdiva je velmi výrazné a podle mého nekoresponduje se spárováním strany opačné.

No a my jsme neodolali abychom se u této památky na dávné časy nevyfotili. Draco se neudržel, je to hravé štěně a na objektiv ještě vyplázl jazyk.

Potom jsme se vydali kousek po cestě, která kdysi vedla do další zaniklé obce Malý Horšín. Když jsme se po chvíli vrátili k můstku, pokračovali jsme podél Radbuzy dolů ke Smolovu, ale nic zajímavého jsme tady neviděli. Draco toho využil k dalšímu vykoupání v Radbuze a následnému záchvatu běhavého fantasu.

Pomalu jsme se vraceli k našemu zaparkovanému autu, ale museli jsme ještě minout základnu dětského tábora ATHABASKA, který v těchto místech o prázdninách funguje již několik let.

Rád se toulám po místech zaniklých vsí tohoto území, osudem nastupující komunistické totality, po válce tolik zmrzačeného. Velkým impulsem k tomu mi je kniha Putování po zaniklých místech Českého lesa od Zdeňka Procházky, z dílny jeho Nakladatelství Českého lesa.

Díky ní jsem totiž získal tolik potřebných informací o místech, na kterých stávaly mnohdy výstavné a rozsáhlé obce. Některé tyto pozůstatky by jinak člověk přešel bez povšimnutí, protože mnohé vsi byly zlikvidovány opravdu důsledně a zbylo po nich jen nepatrně stop, které časem obrostly zelení, zapadaly listím a větvemi. Je moc dobře, že velká většina těchto bývalých lidských sídel je v současnosti označena zelenou tabulkou s názvy obce, které současníkům připomínají kolik lidské práce a osudů celých generací zde přišlo nazmar díky jednomu zločinnému rozkazu k demolici...

A zde se výše uvedenému autorovi omlouvám, že si občas vypůjčím historická data z jeho vynikající knihy bez jeho předchozího souhlasu.

V. Kotlan a Draco